

ישראלים בחו"ל

סוף החלום הניגרי

חברה היפאית שקהה

פועלים לניגריה ללא חוזה.

מה עם הביטוח?

לפתע הרגיש מרדכי מוטולה שהוא עף. משהו מתחת לרגליו התמוטט. חצי תריסר הפועלים הניגרים, שהיו עימו על הפיגומים, הבחינו במרחש לפני הישראלי והצליחו לקפוץ שמאלה וימינה. מרדכי מוטולה, כבד-הגוף, מצא עצמו על הקרקע. היה זה סוף החלום הניגרי שלו. שהתחיל ב' חודש מאי אשתקד בתל-אביב, אחרי שקרא במודעה בעיתון, שם חפשים מנהל-עבודה לבנייה בחו"ל. מוטולה, תושב נוה-שרת שליד צה"ל, נסע לחיפה בעיקבות המודעה שבישרה לו על תנאי שכר מעולים במדינה הדוברת אנגלית.

הוא חזר מחיפה מוקדם, סיפר לילדיו ולאשתו שקבל שכר-חודשי שי גבוה, שיפקח על 70-60 פועלים באתר-בנייה של וילות פרטיות ב' לאגוס. המודעה פורסמה על-ידי חברת חגם - חי יעקב אברהם גינוסר מהנדסים. בראיון עם יעקב הובטח למרדכי מוטולה, לפי דבריו, שכר חודשי של 1750 דולר, 300 דולר עבור עבודה בשבתות, ו-250 דולר דמי-ביטוח.

כשדרכו מוטולה שיחתמו עימו על חוזה, נאמר לו שהחוזה יחתם בלאגוס, על-ידי מעבידו שם. כמו כן, נאמר לו, שעליו להציג את עצמו כניגריה כמהנדס, ולצורך זה יקבל את המיסומים המתאימים. שילטונות ניגריה, כד נאמר לו, אינם מקבלים פועלים ומנהלי עבר דה זריים.

אחרי שקיבל בתל-אביב כרטיס טיסה ללאגוס נישק מרדכי מוטולה את מישפחתו ויצא גדרך. בנמל התעופה של לאגוס המתין לו ישראלי אחר שנשא שלט גדול עם שמו של מרדכי מוטולה ביד. היה זה הישראלי הררי, שהוביל את 'מוטולה למעונות חברת-הבנייה. שאליה נשלח על-ידי החברה החי-פאית, שם גילה מוטולה שהוא נמצא בחברתם של ישראלים אחר

רים, שכולם הגיעו ללאגוס כאמ"צעות אותה חברה.

"הכסף נגמר." בין ישראל ובין ניגריה אין יחסים דיפלומטיים. אך חברת חגם דאגה ל'אשרת-כניסה ללאגוס ולאישורי עבודה.

את עבודתו התחיל מוטולה ב' לאגוס ביוני 1981. סיים אותה אחרי חודשיים. בזמן קצר זה הוא הס' פיק לגלות שחברת הבנייה הניגרית מעסיקה מנהלים ישראלים. מנכ"ל החברה הוא עזרא פקטר, כפי ש' גילה למוטולה עורך-הדין הניגרי, אולאפודה אורלאכה. שטיפל מאד חר יותו בעניין תאונת-העבודה של מרדכי.

אחרי התאונה הובל מוטולה לבית-החולים המקומי בלאגוס. שם אושפז במשך תקופה קצרה. כשרגלו האחת בגבס, הוטס הישר אליו ארצה, וכאן התברר שמצבו אינו פשוט. הוא עבר כמה ניתוחים. אך גם אחרי שנה, עדיין נתונה רגלו בגבס.

מוטולה סבר לתומו שהמעביד דאג לבטח אותו בביטוח הלאומי, לפני נסיעתו. יעקב חי הבטיח לו בפירוש, לטענתו, שהחברה הניגרית מבטחת את הפועלים הישראליים. אך היום אין למוטולה כל ביטוח.

עד תחילת ספטמבר קיבל מוטולה מיעקב חי כמה מאות דולרים בכל חודש. עכשיו נאמר לו: "הכסף נגמר."

בשיחה עם העולם הזה ניסה תחילה יעקב חי להכחיש שהוא מכיר את מוטולה. כשזכר בו, טען שחברת חגם רק מגייסת את הפועלים לניגריה, אך לא יותר. בא-שר לפוליסת-הביטוח של מוטולה, הסביר יעקב חי, כשהעניין עדיין ברור, מוטולה, לדבריו חי לא ביקש לראות את פוליסת-הביטוח שלו.

מרדכי מוטולה טוען, שדרשו ממנו לתחום על יפוי-כוח לטיבתה של חברת-הבנייה, כדי שזו תגבה עבורו את הכסף המגיע לו, והוא אכן חתם. את הפוליסה הוא לא ראה, אך אמרו לו כי היא בגובה של 800 אלף דולר. סיפר הפצוע, יעקב חי מכחיש זאת: "הפוליסה היא בסך הכל 60 אלף ל-70 אלף דולר בלבד. מזה יש לחשב את

שיעורי הנכות של מוטולה. הוא עדיין לא הגיש תעודה כזו."

תולדות אשה לא משוחררת

לפני שדוש שנים הסכימה ג'ולייט דן לשלם מזונות לבעלה.

היום היא נותרה ללא רכוש וללא אגורה.

תשלום מזונות כחלק מהסכם גירושין הוא דבר מקובל. אך כא' שר אשה מתחייבת לשלם מזונות לבעלה, זהו דבר יוצא-דופן. כעבור שלוש שנים היא נותרה ללא פרנסה, אחרי שישבה בכלא מפני ש' לא עמדה בתשלומים החודשיים.

מקבלי-מזונות דן ויתרתי על הפרנסה

והחופש שעליו היא דיברה, קיבל משמעות שונה לגמרי.

בתחילת 1980 הגיע לסימו פרק ארוך של נסיונות גירושין בין ג'ולייט ויוסף דן, בעלי חנות לביגודי נשים ברחוב אלנבי בתל-אביב. עד להתמימת ההסכם עברו ילדי הזוג מצד לצד, והשניים בילו ימים בין בית-הדין הרבני, בית-המשפט המחוזי והעובדת-הכוח-ציאילית.

הסיבה לעיכוב כמתן הגט היה חלוקת הרכוש, שכלל מלבד ה'נות, בית ומכונית.

בהסכם הגירושין המפתיע נקבע, שג'ולייט תקבל את החנות, כולל החובות, ושיוסף יקבל את הבית, והמכונית ויקבל בכל חודש מזונות בסך 6000 לירות, צמודים ל'דולאר, שני הילדים, כך נקבע, ישארו אצלו. (העולם הזה 2211).

ג'ולייט יצאה אז מאולם בית-המשפט והכריזה: "אני מאושרת, סוף-סוף אוכל להתחיל לחיות נוח."

עברה קצת יותר משנה, ובפברואר 1981 נעצרה ג'ולייט על-ידי שוטרים בגלל שלוש פקודות ל'תשלום מזונות שלא כובדו. ג'ולייט היתה חייבת לבעלה סכום של 120 אלף לירות, שכללו ריבית והצמדה עבור מזונות לשלושה חודשים.

"דופקים את הנשים". החוב הגדול הצטבר, משום שג'ולייט נותרה ללא עבודה בחנות. מיעוט הלקוחות, המצב הכלכלי הקשה והריבית התופחת על החובות הור'תירו אותה ללא פרנסה.

הבעל, שנשאל אם אינו מתיישש לקבל מזונות, אמר: "אני ויתרתי על החנות, כלומר על הפרנסה שלי,

ולכן היא חייבת לתת לי את ה'מיחיה שלי. אני לא עובד כבר שנתיים." (העולם הזה 2266).

וכאילו לא די בכך, עברו הבן והבת מהאב לאם, ואחרי-כך חזרו לאב.

לפני ארבעה חודשים, כשהילדים היו אצלה, הגישה בקשה שהאב ישלם מזונות. הוא מצידו, הגיש בקשה נגדית, ותבע את תשלום המזונות רטרואקטיבית, מאז שהאם שוחררה מהכלא. כעבור זמן חזרו הבן ואחריה הבת אל האב ושוב הפכה האם נתבעת.

בית-המשפט מינה את עורכי-הדין משה זינגל, חיים שטנגר ו'דליה ברקול להיות כונסי-נכסים לצורך מכירת החנות ותשלום ה'מזונות לבעל ולילדים.

החנות נמכרה בסכום של שישה מיליון לירות. מייד עיקל הבעל סכום של יותר ממיליון לירות, שהיא היתה חייבת עבור מזונות, מאז ש'שוחררה מהכלא. הוא טען שיש לו חובות נוספים, ושעליהם הוא עומד להגיש תביעה חדשה.

לפני נכנסו לתמונה שילטונות המס, שההכנסה עיקל 2.5 מיליון לירות שאותם היתה חייבת האשה כעצמאית, שאר הסכום, פחות מ'2.5 מיליון לירות, נשאר ב'ידי כונסי-הנכסים, לתשלום המזונות ב'עתידי לשני הילדים.

כאשר התגרשו השניים אמרה האשה: "אני יודעת שנשים רבות מפחדות, הן נשענות על הכסף של הבעל, מפחדות להישאר לבד, הגברים והרכבים מנצלים את זה טוב-טוב. הם דופקים את הנשים. חרי זה רק בושה בשבילו שאני חייבת לפרנס אותו, אבל אם לא איכפת לו, וזה המחיר של החופש שלי, שיהיה לו לבריאות, ושהינה מכל גרוש."

היום התמונה שונה לחלוטין. מי שיצרה תקדים חברתי בארץ משלמת על כך היום מחיר כבד. ג'ולייט גרה בדירה שכורה, לבדה, ללא ילדיה. היא עובדת כשכירה במכירת בגדים, החנות, שהיתה ברשותה, לא קיימת עוד, וגם אגרו'רה אחת ממכירתה לא תגיע אליה לעולם. וכאילו לא די בכך, הילדים רוצים להישאר אצל האב.

משדמת-מזונות דן מחיר החופש

מישפט

היזרה, הקונה!

הנאשם מכר זקונה מכונית

גניבה, הקונה נפצע

במילחמה וכספו החוזר לו.

אפרים יעיש מנווה-שרת הוא ב' על עבר עשיר מאוד בפלילים, ל' אחרונה נעצר בדצמבר 1981, אחרי שמכר מכונית מסוג אסקורט, ש' אותה גנב מבעליה.

מכירת המכונית היתה מתוכננת היטב. קודם כל, גנב יעיש יחד עם חברו, מכונית מסוג אסקורט, ש' בתוכה היו מיסמכיה, אחר כך גנב את המכונית השנייה, והתאים את המיסמכים למכונית זו.

תעודת-זהות של בעל הרכב ה'ראשון יוסיפה על-ידי השניים כדי להתאים לאחד מהם שתמונתו הוד' בקה בתוכה. על חלון המכונית שמו פתק כי היא עומדת למכ'רה.

המכשדה: צ'יקי, בתחרתי-קווה ניגש אליהם עודד אלטשולר והתעניין במכונית. הם ביקשו 67,000 שקל, והציגו לפניו את ה'מיסמכים הגנובים. מלחרת מסר אלטשולר לשניים סכום של 53,500 שקל במוזמן, ועוד צ'יק על סך 13,000 שקל, וקיבל את המכונית וטופס שהתיימר להיות טופס הע'ברת בעלות.

שני הרמאים נעצרו על-ידי ה'מישטרה כאשר ניסו לפדות את ה'צ'ק מבנק-הפועלים בראשון-לציון. תישעה חודשים ישבו השניים ב' מעצר, ובינתיים פרצה המילחמה. הקונה אלטשולר, גויס ונפצע, סג'י גורו של יעיש, עורך-הדין סמי יונה, הציע לשופט יורם גלין דרך לפתור את העניין בצורה הטובה ביותר. הוא הציע כי שולחו יפצה את אלטשולר על הנזק שנגרם לו ויחזירו לו את כל כספו. מכיוון שאת הכסף גייסה משפחתו של הנאשם, ביקש הסניגור את השו'פט כי ישחרר את הנאשם ממאס'ר זיסתפק רק בתקופה שבה ישב במעצר.

התובעת, רות דויד, לא התנגדה להצעה זו, יעיש שוחרר, כדי ש' (החשן בעמוד 44)

עובדי-חיין מוטולה בניגריה אין חוזה, אין ביטוח